

УДК 930.25(71)

А. О. САПОНОВ*

**АСОЦІАЦІЯ КАНАДСЬКИХ АРХІВІСТІВ:
ВІХИ ІСТОРІЇ**

Висвітлено причини, передумови та процес утворення Асоціації канадських архівістів; події, пов'язані з її становленням протягом перших років існування. Розглянуто функції та діяльність Асоціації на сучасному етапі.

Ключові слова: архіви, Канада, Асоціація канадських архівістів; Канадська історична асоціація; Архівна секція Канадської історичної асоціації.

Важливим напрямом сучасних архівознавчих студій є дослідження історії архівної справи у різних країнах світу. Як писав відомий архівіст, один із провідних теоретиків канадської архівістики кінця ХХ–початку ХХІ ст. Террі Кук (Terry Cook; 1947–2014), “не розуміючи інтелектуальних зусиль наших попередників, ми втрачаємо можливість послуговуватись їхнім досвідом та приречені на повторення їхніх помилок”¹.

Як відомо, інтенсивному розвитку архівної справи у світі упродовж останніх двох століть сприяли поява низки визначних наукових праць, що мали на меті узагальнення практичного досвіду попередніх поколінь, а також оформлення архівів у державну галузь управління. Разом із цим посилювалася суспільна увага до архівів, дедалі актуальнішими ставали потреби у збереженні архівних колекцій, зростали обсяги утворюваних організаціями документів. Внаслідок цього протягом ХХ ст. було засновано значну кількість нових архівів, а, отже, суттєво зросла чисельність представників архівної професії. Об'єднання архівістів задля вирішення спільних проблем та репрезентації власних інтересів призвело до виникнення численних професійних спільнот – спілок, товариств та асоціацій.

Мета і задум цієї статті полягають у дослідженні історії створення однієї з найвпливовіших професійних асоціацій архівістів у Канаді й у світі – Асоціації канадських архівістів (Association of Canadian Archivists, ACA) та напрямів її діяльності.

* Сапонов Андрій Олександрович – студент кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Актуальність цього дослідження зумовлена важливістю аналізу досвіду організації сучасної архівної справи у зарубіжних країнах, дослідження канадської та світової архівознавчої думки, вплив на розвиток яких мала АСА. Значущою нагодою звернутися до цієї сторінки архівної історії Канади є також відзначення у 2015 р. 40-ї річниці заснування Асоціації та її друкованого органу – наукового журналу “Archivaria” (“Архіварія”)².

Застосований автором комплексний підхід до вивчення історії Асоціації канадських архівістів передбачає залучення різних груп історичних джерел. Провідну роль у цьому дослідженні відіграють матеріали архівної періодики – канадські наукові журнали “The Canadian Archivist” та “Archivaria”, американський часопис “The American Archivist” (“Американський архівіст”) (передусім – рубрика зарубіжних новин “The International Scene: News and Abstracts”), а також публікації Канадської історичної асоціації (Canadian Historical Association, США).

Не менш вагомий інформаційний потенціал мають також електронні джерела, зокрема офіційний сайт Асоціації канадських архівістів³. На ньому розміщено велику кількість матеріалів щодо діяльності АСА, охарактеризовано її функції, представлено певні напрацювання членів Асоціації щодо вивчення та узагальнення власної історії. Крім цього, Асоціація має власні сторінки у соціальних мережах та на популярних сайтах, які дають змогу розширити наші уявлення про цю організацію.

Серед аудіовізуальних джерел важливими є опубліковані на сторінці Асоціації канадських архівістів на сайті Youtube⁴ записи усної історії від членів АСА, відеозаписи як офіційних заходів (наприклад, першого Канадського архівного саміту, що відбувся в 2014 р. у м. Торонто)⁵, так і неформальних подій із життя Асоціації.

Автор висловлює подяку за сприяння у пошуку джерел для цієї розвідки низці членів Асоціації канадських архівістів, зокрема колишньому президенту (у 1990–1991 рр.) АСА, президенту представництва Конгресу українців Канади у м. Ванкувер, президенту Української спілки Івана Франка у м. Річмонд Джорджу Брандаку (George Brandak).

Оглядаючи вітчизняну та українську зарубіжну історіографію канадської архівної справи, можна констатувати, що основним предметом дослідження науковців (зокрема, І. Матяш, М. Палієнко, Х. Вінтонів, Б. Кравченка, Я. Розумного) є архівна україніка та центри її зберігання у Канаді⁶. Натомість АСА дослідники згадують зрідка та, як правило, лише у контексті інших проблем (наприклад, у рамках дослідження професійних об’єднань архівістів США та Канади⁷).

Враховуючи загалом недостатній рівень дослідження професійних об’єднань канадських архівістів як в Україні, так і в Канаді⁸, цілком не дивно, що у вітчизняній фаховій літературі, яка стосується окремих аспектів архівної системи Канади та її професійних об’єднань, трапля-

ється чимало прогалин, і це також зумовлює необхідність створення узагальнюючих праць із зазначеної теми.

Слід відзначити, передусім, що процес становлення архівів у Канаді мав поступовий та безсистемний характер⁹. Хоча державні та приватні установи створювали й отримували великі обсяги документів, вони опікувалися ними лише доти, доки існувала потреба у їхньому використанні за прямим призначенням. Прикметно, що перший архів федерального уряду – Архів домініону (Dominion Archives) – було створено у 1872 р. як підрозділ міністерства сільського господарства.

Незважаючи на існування державного архіву вже наприкінці ХІХ ст., архіви у провінціях Канади як масове явище почали виникати лише протягом ХХ ст. (за винятком архівів у провінціях Нова Шотландія, Манітоба та Британська Колумбія, що постали у другій половині ХІХ ст.¹⁰). Звіт канадського архівіста та історика Вілларда Аеленда (Willard E. Ireland), датований 1953 р., фіксує строкату та загалом невтішну ситуацію у тогочасних регіональних архівах¹¹. Наприклад, Департамент у провінційних справах (Department of Provincial Affairs) Ньюфаундленда опікувався лише документами державних установ, ігноруючи приватні документи; посади “провінційного архівіста” (Provincial archivist) у цьому регіоні не було. У провінції Новий Брунсвік тривалий час не існувало жодного організованого архіву. Діяльності Бюро архівів (Bureau of Archives) Альберти бракувало систематичності й ефективності тощо. Загалом з-поміж десяти провінцій Канади у середині ХХ ст. лише кілька досягли певних успіхів у організації архівної справи.

Разом із тим, попри безсистемність розвитку архівної справи, кількість архівів та їхніх працівників у Канаді постійно зростала. У своїй повсякденній діяльності архівісти були тісно пов’язані з істориками – головними користувачами архівів. Тож не дивно, що “колискою” професійних об’єднань канадських архівістів судилося стати саме Канадській історичній асоціації.

Канадська історична асоціація виникла у травні 1922 р. з колишньої Асоціації історичних пам’яток (Historic Landmarks Association)¹². Першопочатково її склад був досить еkleктичним: до нього входили як історики з університетською освітою, так і історики без спеціальної освіти, архівісти та ін. Першим президентом Асоціації Лоуренсом Берпі (Lawrence Burpee) було визначено її цілі та пріоритети: дослідження різних аспектів історії, спираючись на першоджерела; ретельне цитування джерел задля можливості верифікації дослідницьких результатів; взаємодія істориків із різних провінцій та їхнє згуртування в єдине ціле тощо. Поступово зустрічі членів США еволюціонували від засідань “гуртка любителів історії” до проведення наукових конференцій, участь у яких надавала відчуття приналежності до історичної професії.

Під час Другої світової війни США остаточно перетворилася на професійну асоціацію істориків, що опікувалася, передусім, захистом власних інтересів: запобіганням дискримінації істориків, посиленням фінансування досліджень із гуманітарних наук тощо. У 1940 р. було засновано комісію з метою збереження документів, що стосувалися війни, а вже у 1950-х роках члени Асоціації обіймали місця у державній комісії з експертизи цінності документів.

Зростання кількості архівів та архівістів, посилення ролі архівів у суспільстві¹³, необхідність захисту архівних колекцій зумовили формування у складі США окремого структурного підрозділу архівістів – Архівної комісії (Archives Committee), що виникла у 1953 р., а 1956 р. змінила свою назву на Архівну секцію (Archives Section)¹⁴. Головною метою цього підрозділу стало задоволення потреб архівістів у різних сферах.

Разом із Державним архівом Канади (Public Archives of Canada, PAC)¹⁵ Архівна секція США сприяла створенню архівознавчих курсів на базі університетів (так, у червні 1964 р. у Карлтонському університеті у м. Оттава відбулися курси з теми “Архівні принципи та управління архівами”)¹⁶. Також проводилися щорічні збори членів секції. Зокрема, у 1963 р. в Університеті Лавалю (м. Квебек) відбулися збори представників різних федеральних та регіональних архівних установ: Державного архіву Канади, Університету Торонто, Університету Макгілла (м. Монреаль), архіву Міністерства закордонних справ Канади тощо¹⁷. Учасники цих зборів виступали з доповідями щодо стану справ у своїх установах; тут відбувалися дискусії з актуальних питань канадської архівної справи та діяльності секції; обирався її керівний склад.

Важливою подією в історії Архівної секції США стало видання у 1963 р. першого випуску інформаційного бюлетеня “Канадський архівіст” (“Canadian Archivist. Newsletter”). Метою цього видання була публікація окремих документів, поширення інформації та новин у архівній справі, популяризація як самої секції, так і історичної асоціації загалом¹⁸.

Таким чином, протягом 1960-х років відбувався бурхливий розвиток Архівної секції Канадської історичної асоціації, якій вдалося об’єднати архівістів майже з усієї Канади. Свідченням цього є ті трансформації, що їх зазнавав “Канадський архівіст” – видання кілька разів змінювало свою структуру та зовнішній вигляд, перетворившись з інформаційного бюлетеня на повноцінний науковий журнал, який висвітлював актуальні та дискусійні питання канадської архівної справи. У 1969 р. редактор “Канадського архівіста” Х’ю Тейлор (Hugh A. Taylor)¹⁹ мав усі підстави для констатації: “Останніми роками чисельність архівістів у Канаді постійно зростає, і ця професія заслуговує на гідний форум для новин, думок та досліджень ...”²⁰.

Однак варто зауважити, що Архівна секція існувала переважно як об'єднання англомовних архівістів, а, отже, не забезпечувала комунікацію та представництво інтересів французької частини канадської архівної спільноти. Із метою усунення цього дисбалансу 9 грудня 1967 р. у м. Квебек було засновано Асоціацію архівістів Квебеку (*Association des archivistes du Québec, AAQ*), яка вже протягом першого року існування об'єднала навколо себе 175 франкомовних архівістів Канади²¹.

Значне зростання чисельності канадських архівістів, відкриття нових архівних осередків, заснування регіональних професійних об'єднань, потреби у розвитку архівної освіти, адаптації архівної справи до науково-технічного прогресу, створенні єдиного “голосу архівної спільноти”²² зумовлювали необхідність суттєвих змін в Архівній секції, передусім – отримання незалежності від США.

Неминучість таких змін стала очевидною у 1973 р. під час щорічних зборів секції, що відбулись у м. Кінгстон²³. На цих зборах було створено “Комісію майбутнього”, мета якої – визначення подальшої форми існування спільноти архівістів. Головою комісії було обрано Х'ю Тейлора²⁴.

Одним із можливих варіантів подальшого існування Архівної секції було її приєднання до Товариства американських архівістів (*Society of American Archivists, SAA*), яке передбачало визнання провінційних асоціацій на правах регіональних груп та створення канадської архівної ради як представника на національному рівні²⁵. Цьому сприяли давні зв'язки між архівістами Канади та Сполучених Штатів – участь канадських архівістів у американських архівних конференціях, їхнє членство у SAA, публікації у журналі “Американський архівіст” тощо.

Але більший ентузіазм серед архівної спільноти викликала ідея заснування окремої незалежної асоціації, яку активно підтримував Х'ю Тейлор та інші видатні архівісти Канади. Отже, протягом 1974 р. Архівна секція зосередилася на розробленні статуту і положень, які б законодавчо оформлювали заснування нового об'єднання архівістів, а також на популяризації ідеї створення такого об'єднання серед архівної спільноти. Останній голова Архівної секції Майкл Свіфт (*Michael Swift*) у своєму зверненні на сторінках “Канадського архівіста” підкреслив важливість здійсненої “Комісією майбутнього” роботи, яка “проклала шлях для створення окремої асоціації” вже протягом наступного 1975 р.²⁶

Статут Асоціації канадських архівістів було затверджено на останніх зборах Архівної секції Канадської історичної асоціації, що відбулися 3 червня 1975 р. у м. Едмонтон²⁷. Тоді ж було обрано і раду директорів нової організації, що складалася з п'яти членів. Першим президентом АСА став Гордон Доддс (*Gordon Dodds*), який був до цього заступником голови Архівної секції та активним членом “Комісії майбутнього”.

Від Архівної секції США Асоціацію канадських архівістів відрізняло, передусім, прагнення стати об'єднанням архівістів на національному та міжнародному рівнях. Разом із цим, вихід зі складу історичної асоціації задовольняв іншу потребу архівістів, надаючи можливість відмовитися від домінанти теоретичних досліджень на користь накопичення прикладних знань, необхідних архівістам у їхній повсякденній діяльності. Цей напрям розвитку ще у 1967 р. обрали архівісти з Асоціації архівістів Квебеку, які оголосили свій журнал "Archives" ("Архіви"), передусім, практичним виданням²⁸.

Асоціація архівістів Квебеку приязно поставилася до заснування нового професійного об'єднання архівістів. Налагодження зв'язків між двома асоціаціями було надзвичайно важливим для уникнення ситуацій, коли б позиція однієї з них не збігалася з думкою іншої або ж цілковито їй суперечила. Тому керівництво двох асоціацій домовилося про співпрацю та заснування на правах партнерства спільного органу – Бюро канадських архівістів (Bureau of Canadian Archivists, BCA), що мало за мету координацію дій та представництво (головним чином, міжнародне) цих організацій²⁹. До складу BCA увійшло по три представники від кожної асоціації.

Головним здобутком Бюро стало спільне створення правил архівного описування (Rules for Archival Description), які вплинули на розвиток не лише канадської, а й світової архівістики. Незважаючи на те, що BCA припинило свою діяльність у 2010 р., обидві асоціації продовжують співпрацювати й донині, відіграючи важливу роль в архівній системі Канади³⁰.

Упродовж перших п'яти років існування АСА мала чималий вплив на архівну ситуацію в країні. Щорічні конференції, архівний вісник ("Archives Bulletin", виходив з 1976 р.), новий журнал "Archivaria" (ідейний наступник "Канадського архівіста"), різноманітні комісії, що опікувалися різними аспектами діяльності Асоціації (наприклад, освітньою комісією у 1976 р. було вперше підготовлено рекомендації щодо створення магістерської програми з архівознавства "A Guidelines Towards a Curriculum for a Master's Degree in Archival Science"³¹) – усе це стало виразним свідченням поступової професіоналізації архівної справи у Канаді.

У наступні роки Асоціація канадських архівістів продовжувала свою плідну діяльність: 1977 р. було видано перелік канадських архівних установ ("Directory of Canadian Records and Manuscripts Repositories"), 1978 р. завершено юридичне оформлення АСА як організації. У 1985 р. Асоціація взяла активну участь у створенні Канадської ради архівів (Canadian Council of Archives). Метою цього органу, до якого увійшли представники державних і регіональних архівів та професійних об'єднань архівістів (АСА й ААQ), стало визначення на-

ціональних пріоритетів у архівній сфері, надання рекомендацій щодо функціонування канадської архівної системи тощо³².

Разом із цим, процес формування Асоціації канадських архівістів як професійного об'єднання, спроможного ефективно вирішувати поставлені перед ним завдання, не був одномоментним. Про це свідчить критичний відгук щодо проведення щорічних зборів АСА, що з'явився у 1977 р. на сторінках журналу "Archivaria"³³. Зокрема, його автор наголошував на неефективності комунікації між архівістами, відсутності дискусії чи конкретних рішень щодо розвитку архівної професії.

Сьогодні АСА є провідною асоціацією англomовних архівістів Канади та нараховує понад 600 членів. У 2004 р. було створено офіс Асоціації (до 2012 р. – на спільній території з офісами США та Канадської ради архівів), що нині розташований у м. Оттава³⁴.

Метою діяльності Асоціації є лідерство в архівній професії, сприяння розумінню та шанобливому ставленню до канадської архівної спадщини³⁵. У її сучасному складі діє шість комісій: комунікаційна (Communications Committee), просвітницька (Outreach Committee), професійно-освітня (Professional Learning Committee), з питань членства в Асоціації (Membership Development Committee), з питань управління (Governance Committee) та етична (Ethics Committee).

Основними пріоритетами та напрямками діяльності АСА нині є: 1) репрезентація та захист інтересів архівістів; 2) забезпечення комунікації між її членами; 3) управління Асоціацією; 4) популяризація архівної професії та архівної спадщини; 5) сприяння архівній освіті та професійному розвитку архівістів.

Асоціація здійснює представництво інтересів архівістів переважно через листування від імені свого президента (іноді спільно – від імені кількох організацій, таких як Канадська рада архівів та Асоціація архівістів Квебеку). Із цими листами АСА звертається як до місцевих, так і до національних органів влади, окремих політичних діячів, представників інших держав та окремих організацій.

Розвиткові комунікації між представниками архівної професії сприяють, передусім, щорічні конференції АСА, які є ефективними форумами для поширення ідей, думок та досвіду архівістів. Поряд із професійними архівістами долучитися до участі у цих конференціях мають змогу і студенти, запропонувавши теми доповідей на засіданні Студентської секції (Students Session)³⁶.

Уявлення про щорічні конференції АСА як виключно формальні заходи було би досить обмеженим. Не менш важливою та корисною для підтримання комунікації між архівістами та створення відчуття приналежності до архівної спільноти є неофіційна частина цих конференцій (фуршет, танцювальні вечірки, спортивні ігри тощо).

Вагому роль у сфері комунікації відіграє науковий журнал Асоціації канадських архівістів "Archivaria". Протягом свого існування йому

вдалося стати не тільки загальноканадським, але й міжнародним форумом для архівних дискусій. Завдяки журналу відбувався активний обмін ідеями і думками та, як наслідок, розвиток архівної професії у Канаді.

Популяризацію архівів та архівної справи у суспільстві АСА здійснює через розміщення інформації на офіційному сайті, видання невеличких тематичних буклетів, сприяння у наданні послуг архівного консалтингу тощо³⁷. Серед засобів, які застосовує АСА задля сприяння професійному розвитку архівістів, варто зазначити підготовку інформаційних матеріалів з архівної освіти³⁸, проведення студентських форумів на базі університетів, метою яких є залучення студентів до Асоціації та архівної професії, організацію щорічних фахових семінарів та короткострокових курсів підвищення кваліфікації архівістів.

Отже, як бачимо, Асоціацію канадських архівістів створено у 1975 р. задля задоволення потреб зростаючої архівної спільноти та репрезентації її інтересів, забезпечення лідерства в архівній сфері. Протягом свого існування АСА мала значний вплив на розвиток архівної справи у Канаді та організацію канадської архівної системи, об'єднавши архіви та архівістів у єдине ціле. Сьогодні Асоціація продовжує відігравати важливу роль у популяризації канадської архівної спадщини.

Очевидно, що повна репрезентація історії Асоціації канадських архівістів в усіх її аспектах виходить за рамки короткої статті, потребуючи подальших поглиблених студій. Разом із цим, автор має надію, що викладений матеріал та залучення до наукового обігу цілої низки джерел, що раніше не були предметом спеціального дослідження, сприятиме подальшому розвитку канадознавчих архівних студій в Україні.

¹ Cook T. What is Past is Prologue: A History of Archival Ideas Since 1898, and the Future Paradigm Shift / Terry Cook // *Archivaria*. – 1997. – № 43. – P. 19.

² Call for Papers for a 40th Anniversary Issue of *Archivaria* (Fall 2015) [Офіційний сайт Канадської історичної асоціації. Заклик до збирання матеріалів до ювілейного випуску журналу “*Archivaria*”] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cha-shc.ca/english/news/cfp-archivaria.htm#sthash.7ab3nSb9.dpbs>. – Назва з екрана.

³ Association of Canadian Archivists [Офіційний сайт Асоціації канадських архівістів] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archivists.ca/>. – Назва з екрана.

⁴ Archivistsdotca. [Офіційний канал Асоціації канадських архівістів на сайті YouTube]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCS4HxvMsubA6tTCD5apmvBA>. – Назва з екрана.

⁵ Canadian Archives Summit. [Офіційний сайт Асоціації канадських архівістів. Канадський архівний саміт]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archivists.ca/content/canadian-archives-summit>. – Назва з екрана.

⁶ Див., наприклад: Матяш І. Б. Архівна та рукописна україніка в Канаді // Український археографічний щорічник. – К., 2007. – Вип. 12. – С. 37–82.; її ж.

Архівна україніка в Канаді: історіографія, типологія, зміст. – К., 2008. – 152 с.; *Палієнко М. Г.* Архівні центри української еміграції: створення, функціонування, доля документальних колекцій. – К. : Темпора, 2008. – 688 с.; Архівна україніка в Канаді : Довідник / упор. І. Матяш та ін. – К., 2010. – 882 с.; *Вінтонів Х.* Внесок українських та іноземних дослідників у вивчення архівної україніки в Канаді / Христина Вінтонів // Студії з архівної справи та документознавства. – 2010. – Т. 18. – С. 23–31 та ін.

⁷ *Палієнко М. Г.* Професійні асоціації архівістів США і Канади / Марина Палієнко // Архівіст. – 1999. – Вип. 1 (4). – С. 46–48.

⁸ На жаль, дослідження історії АСА у Канаді перебуває на початковому етапі, що зумовлює необхідність залучення великої кількості різноманітних джерел та здійснення чималих “пошукових робіт”. Певні аспекти історії Асоціації побіжно висвітлено в окремих статтях канадських архівістів, що переважно стосуються інших проблем (зокрема, історії наукового журналу “Archivaria”). Посилання на статті, якими послуговувався автор, подано нижче.

⁹ The evolution of the archival profession and system in Canada – L’*évolution de la profession d’archiviste et du système d’archives au Canada.* [Еволюція архівної професії та архівної системи у Канаді]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archivists.ca/sites/default/files/Attachments/Advocacy_attachments/beye-a-aya.paper_.pdf. – Назва з екрана.

¹⁰ *Кожевников Е. М.* Об архивах Канады / Е. М. Кожевников // Советские архивы. – 1988. – № 4. – С. 95.

¹¹ *Ireland W.* The Provincial Archival Scene / Willard E. Ireland // Report of the Annual Meeting of the Canadian Historical Association / Rapports annuels de la Société historique du Canada. – 1953. – Vol. 32. – № 1. – P. 69–76.

¹² *Wright D.* The Canadian Historical Association: A History / Donald Wright. – Ottawa: The Canadian Historical Association, 2003. – P. 4.

¹³ *Dodds G.* Canadian Archival Literature: A Bird’s-Eye View / Gordon Dodds // Archivaria. – 1983. – № 17. – P. 18.

¹⁴ *Wright D.* The Canadian Historical Association: A History / Donald Wright. – Ottawa: The Canadian Historical Association, 2003. – P. 17.

¹⁵ Державний архів Канади (Public Archives of Canada, ПАК) було утворено у 1912 р. на основі Архіву домініону.

¹⁶ *Dempsey H.* Archives Training Course / Hugh Dempsey // Canadian Archivist. Newsletter. – 1963. – P. 18–19.

¹⁷ *Guillaume S.* Minutes Of The Archives Section Business Meeting For 1963 / Sandra Guillaume // Canadian Archivist. Newsletter. – 1964. – P. 11.

¹⁸ *Dempsey H.* Our newsletter / Hugh Dempsey // Canadian Archivist. Newsletter. – 1963. – P. 18.

¹⁹ Х’ю Тейлор (Hugh A. Taylor; 1920–2005), видатний канадський архівіст та архівознавець, почесний член (Founding Fellow) Асоціації канадських архівістів (з 1983 р.).

²⁰ *Taylor H.* Editorial / Hugh A. Taylor // Canadian Archivist. – 1969. – P. 3.

²¹ *Caya M.* L’Association des archivistes du Québec / Marcel Caya // Archivaria. – 1975. – № 1. – P. 91.

²² *Murdoch A. W.* Chairman’s Message / A. W. Murdoch // The Canadian Archivist. – 1973. – № 4. – P. 2.

²³ *James R.* ACA Annual Meeting 1977: A Personal View / R. Scott James // Archivaria. – 1977. – № 5. – P. 188.

²⁴ *Evans F.* The International Scene: News and Abstracts / Frank B. Evans // *The American Archivist*. – 1974. – Vol. 3. – № 3. – P. 481.

²⁵ Там само.

²⁶ *Swift M.* Chairman's Message / Michael Swift // *The Canadian Archivist*. – 1974. – № 5. – P. 1.

²⁷ *Bower P.* Reflections on Early Archivaria: Intimations of Polyphony / Peter Bower // *Archivaria*. – 2000. – № 49. – P. 16.

²⁸ *Dodds G.* Canadian Archival Literature: A Bird's-Eye View / Gordon Dodds // *Archivaria*. – 1983. – № 17. – P. 19.

²⁹ *Caya M.* L'Association des archivistes du Québec / Marcel Caya // *Archivaria*. – 1975 – № 1. – P. 92.

³⁰ Release: Bureau of Canadian Archivists. [Офіційний сайт Асоціації канадських архівістів. Новини щодо Бюро канадських архівістів]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archivists.ca/sites/default/files/Attachments/Communications_attachments/misc/bca_release-dec10_final.pdf. – Назва з екрана.

³¹ *Eastwood T.* The Origins and Aims of the Master of Archival Studies Programme at University of British Columbia / Terry Eastwood // *Archivaria*. – 1983. – № 13. – P. 35.

³² About CCA [Офіційний сайт Канадської ради архівів. Про Канадську раду архівів] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cdncouncilarchives.ca/cas.html>. – Назва з екрана.

³³ *James R.* ACA Annual Meeting 1977: A Personal View / R. Scott James // *Archivaria*. – 1977. – № 5. – P. 188–191.

³⁴ The ACA Office. [Офіційний сайт Асоціації канадських архівістів. Офіс Асоціації]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archivists.ca/content/aca-office>. – Назва з екрана.

³⁵ About Us. [Офіційний сайт Асоціації канадських архівістів. Про нас]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.archivists.ca/content/about-us>. – Назва з екрана.

³⁶ Annual Conference. [Офіційний сайт Асоціації канадських архівістів. Щорічна конференція]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archivists.ca/content/annual-conference>. – Назва з екрана.

³⁷ Outreach. [Офіційний сайт Асоціації канадських архівістів. Популяризація]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archivists.ca/content/outreach>. – Назва з екрана.

³⁸ How To Become An Archivist. [Як стати архівістом]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archivists.ca/sites/default/files/Attachments/Outreach_attachments/aca-to-become-an-archivist2011_eng.pdf. – Назва з екрана.

The article highlights reasons, conditions and the formation of the Association of Canadian Archivists; events related to its formation in the first years of existence. The functions and activities of the Association today are considered.

Key words: Archives, Canada, the Association of Canadian Archivists; The Canadian Historical Association; Archive section of the Canadian Historical Association.